

FAC-SIMILE OF **THE SYLLAGIUS**
GIVING THE FIRST PUBLISHED
ACCOUNT OF THE SECOND
VOYAGE

*FROM THE EXAMPLE PRESERVED IN
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY*

TO ACCOMPANY THE COLLECTOR'S EDITION OF
CHRISTOPHER COLUMBUS. BY JOHN BOYD
THACHER. G. P. PUTNAM'S SONS, NEW YORK AND LONDON

Dar.
8 CT
C718T3
Doc. 4

UNIVERSITY
OF PITTSBURGH

LIBRARY

Um Lynceo perspicacio: Argo centoculo oculo:
 admirabili prudentia nō modo quę ī Italia nostrorū
 hoc mari geruntur: lōge prospicias: ac veluti e specu-
 la (vt optimū pastorez decet) singula circūspectes: ve-
 rūtā vniuersi orbis terrarū imensa spatia oculoꝝ ob-
 cum mētisq; acie ambire contēdas: par visus est: vt quę Sardināus
 hispaniarū Rex potētissimus: ex icognitis populis imperia sibi augu-
 sto augurio nuper asciuerit: tu āte alios: cuius animi magnitudo latif-
 simas terras atq; maria occupat: itelligeres. Is enī lybicas gentes
 efferas: ab Herculis colōnia illius domitās exemplo: etbiopas igno-
 ros hispaniarū imperio addit. Oriētez sibi totū: christianorūq; fidei vē-
 dicat iditionē. Quo fit vt geographos quosdāz nobiles sane et illu-
 stres: quorū studijs auctore Ambrosio rosato: medico pcelebrī et astro-
 nomo singulari ad āplissimas dignitates ob id puecto: maxime ca-
 peris: parū diligēter de indico mari pscrutatos facile possis deprehē-
 dere: qui vastū illud pelagus a cōtinēte circūclaudi scriptitarūt. Euz
 cōster nostro seculo scūdioribus Hispaniē regū auspicijs: meridianū
 maris ambitū enauigatū: Aethiopiē inferioris terminos exploratos:
 Indicē populos recognitos: Arabiē beatas isulas deprehēsas: quę ī
 mari idico sparsę cernūtur. Quā nauigationē multo āte Hāno etiaz
 pgnus: qui Carthaginis potētia effloresce: circūuectus a gadibus ad si-
 nē arabicę penetrauerat: scripto pdiderat. Quidus hoc et si hislorie
 nouitate: rei iuentione gratissimū tibi est futurū: illud imprimis lenoc-
 nabif: q̄ glorię atq; amplitudini hispaniēsi bene esse cupias: q̄ Re-
 gum xpianissimorū maiestatem pariter et religionē semp fueris admira-
 tus. Dabis tñ scriptori veniam si quę ad isularū ambitū magnitudines
 ac cetera singula spectare vident: pēculatius vberiusue a nobis nō
 explicent. Euagarī extra semitas locorū ignaro minimelicit: quę p
 litteras a Guillermo coma hispann: viro sane nobili: sermone patrio

exaratas nuprime accepi: cū essez aptid Joānē antoniū birretā papie
sū tuoz cinē optimū illico ī latinū verti: Luciani veriore narratiōe:
Siculo nugatio: fortasse: qui perfricata fronte tā ī consule hec ad te.
Sed cui religiosius q̄ tibi: ad quē cura orbis terrarū maxime p̄inet:
Et qui (vt illud quoq; adiunxerim) es solitus meas esse aliquid puta/
renugas. Satis sit nauigatiōe ista insulas iuenisse: celi tractus nosse:
portus nōnullos notasse. ¶ Postea vbi remeātibus sinus metiri: me/
diterranea exquirere licuerit: quē de multiformiū gentium truculētia
moribus ⁊ legibus: varietate viuendi a veteribus tradita sunt: ab Au/
gustino vero hipponensi pontifice: genere afro: religionis nostrē co/
lūmine: ī sinibus lybie oculis visa: ⁊ in eo libro congeſta: quē de ser/
monibus ad heremitas inscripsit: narrationibus antiquorū diligen/
tius adiciā. Vale p̄cipiū decus. Ex ¶ Dapia idib⁹ decēbris. 1494.

De insulis meridiani atq; indici maris nuper inuentis:

Columbus Regie classis prefectus: quæ hispani Indiam
myratem vocitant: cura regum exploratur orientis li-
to: ex Tali Verbiç hispaniæ vrbē nobili: quæ extra
fauces gaditanas: qua irrumpens Atlanticus oceanus
in maria nostra discurret: lita est: portu celebri: militi
b^o delectis. vij. kalēdas octobris: āno a virgīs partu. MDCCLXXXIIJ.
naues cōscendit: aura vsurus secūdiore: quæ benigniter flare iam cō-
perat. Ibi nauū maiorū minorūq; agmen expeditū. istaungia leuissi-
ma multa: barchias appellant cātabicas. Quibus ne ferri moles p-
nicipatē præpediret: ligno et sudib^o magna. ex parte iuncta latera. Cha-
rauellē itē plurimę: minores enīz bę naues: ad magnā tamē et vio-
lentaz nauigationē robustę. Cū his iunctę quę ad perlustrādas in-
dorū insulas paratę erant. Jam sacra nauarū solēnia: discedentiū
excepta oscula: naues tapidibus amictę: vērillis caudatis itortos fu-
nes insinuantibus. Signa regia puppim vndiq; colorabant. Tibi-
cines et citharedi: nereidas galatheas: sirenas ipas melliflūo modū-
lamine stupidas tenuere: clangorē tubarū stridorē lunorū resonan-
tibus litonibus: bōbardarum sclopis imis vndis reboantibus. Quo
exemplo venetorū naues longe: quę mercaturę gratia: britanicū ma-
re velificantes in portum forte diuerterāt: studio non dispari: certa-
mine non dissimili: hispanorū naues emulatę nautica celebrant: ad i-
dos abeuntibus (pro more) bene precātes raubus. Ubi postera die
es illuxit: pumicantibus phaleris auroza cōmodū remicāre: fauonij
sereniter inspirantibus: quinq; nauibus maioribus: charauellis. xij.
adhibitis: quę anno superiore indicūz senserant oceanum: canarias
versus nauigant: Illas insulas superioribus annis repertas fuisse cō-
stat: in mare atlanticū ituris. Quare nonis octobribus: depulsa ma-
ris caligine: Lāzarora simul et Sorreuentura: quā latin Bonāmsor-
tunam non insulse nomināt: medio se se ostentāt oceano. Benigna
tellus: facilis et inorixa: nisi comorum iniuria: quod genus aliturū in-
sulas infestat: mercatores eminuis repellerentur. Tanta est ea ractu-
ra: vt aduersus illorū populationes leti extet inuolabilis: qua ceterū
na coruorum capita annuatim coloni singuli offerre magistratui pu-
blicitus astringantur. Qui dicto non paruerint: pecunia multan-

tur. Hinc in Canariam magnam delati: quam. **L.** Plinius a canum
magnitudine tradit esse nūcupatā: diē quē proxima fuit: cōmorātur.
quicquid ad vsum classis necessarium videbatur fore coemitor largi/
ter: non mediocri saccari copia: quo canariē abundant: in naues cō/
gesta. Nam quod Arabia quondam mittebat atq; India: gūmūm
modo in arundinibus collectum: candidū videlicet ⁊ fragile: salē in/
dicum medicorum plurimi vocant. Sunt autem in canarias regum
suspicijs hispanorum deductę colonię. Que ad illustrandam pro/
uinciam decet: diligenter sunt parata. Zbilenis episcopus hospitalis:
templum visitur venerabile. Fratrum minorum cōnobium religio/
ne obseruabili: edificio vsq; ad elegantiam extructo. Nam mercato/
res multiuagi: artifices seduli omnis fere generis: populus numero/
sus. Has insulas ⁊ si fortunatas cēseo prope occasus positas sub me/
ridiem: vt Zuba prodidit: i his quē de meridiani sinus ambitu reli/
quit: numerosa tamen cuniculorū agmina: frumenta passim ⁊ semi/
na vorantium: a quibus ⁊ olim scribit. **Ab.** Varro oppidū iussossum
in Hispania: Baleares prope euerfas: nisi po. Romani auxiliū pre/
sto fuisset: ita spōte extio prodeunt sementibus: vt vix cum pestis hęc
validior abigi non posset: rei frumētarię annui suppetant prouēns.
Et tamen septem viri: quibus id per vices regionarij demādaf: qui/
busq; octonis diebus: ad mille vsq; cuniculos abelendos: nihil quo/
ridie aliud agūt nisi venatu. Sed dū Somerā versus: diē sequēti na/
uigaf: quē Bouedillę venatricis primarię mulieris subiacer ipio: **Te**
neriffaz prolabunt: nouem regulatorū ditione superbientē. Canarij eā
tenēt indomiti: sine lege: nudo corpore: quibus animus intrepidus:
pares audacię vires: quare ⁊ hispanorum adhuc iugum non sensere.
Ab. Mons arduus Teneriffam tuerur: nubes excedit: caliginosamq;
hoc nostrum celū superat: omnium (vt proditur) altissimus. Qui me/
dia nauigatione a magna Canaria ad Somerā cētum milibus abest
passuum. Cum alij in medijs Zybie arenis canarij: saltus ab Atlante
incolant: per solitudines nigri pulueris: serpentibus repletos ⁊ ele/
phantis. Canarij ob id nūcupati: qd victus eius animalis his promi/
scuus sit: ⁊ viscera ferarum diuidua. Alijs Aethiopiam tenentibus vt
be Lynopoli. i. canum ciuitate in qua Anubis colī solitus ⁊ sacer qui

dam cibus canibus constitutus. Sex ferme dies in Samera procrasti
 nati: obsonioꝝ ⁊ aquationis gratia: mox oprato zephyris efflantib⁹:
 ad insulas indooꝝ instituto velificant itinere. Quo fit vt ad ternū idus
 octobris Ferrarię littora cōtingerēt: secūda aura initioꝝ equoꝝ. *Q*ui
 rum hic spectatu ⁊ auditu non insuaue. Insula caret aqua: fontanos
 desiderat latices: fluentoꝝ ⁊ torrentiū indiga: vt *Ombzion* eaꝝ arbi
 trari: cuius meminit. *L.* Plinius in. vj. naturalis histone libro: certis
 plecturis nō abze fuerit. Arboꝝ ingēs: laurinis folijs dēfissima: viro
 re perpetuo in celsioꝝ insulę fastigio diffunditur: roꝝe resperfa ma
 tutino: aqua quę guttatim inde stillat: in stagno circū arboꝝe roꝝiferā
 ducto recipitur. Nō aliā esse aquā in Ferraria: nisi ex arboꝝe. *I*steqꝫ id
 satis admirabere aut supra fidē opinabere cū Bonauista: que a Fer
 raria parum secessit: obsonijs singulis careat. Rīzum miliū triticū nō
 ferat: animalibus tantū abundet: vt carnibus solum vesci sit necesse.
 Idē iumentis cibus: gallinis ⁊ altilibus: crudā persepe ⁊ suo adhuc p
 pūsam cruore pascuntur. Dum meridionales sinus enanigant: sexto
 kal. nouēbris vētus inhorruit validus: fluctus intumuerunt: caligo cun
 cta occupat: ponto atra incubat nox: nisi qua fulmina micabant: qua
 tonitrua reboabant. Quo genere naufragij periculosius aut tristius
 nihil: pcellosis ponti tēpestatibus cēli iniuria supaddita: imbrib⁹ ef
 fluentibus: nimbis largiter irrumpētib⁹: antēqꝫ diffractę: lacera ve
 la: abrupti funes: stridētia tabulara: fori salo fluitantes: hīj summo pē
 dēqꝫ insuctu: his debiscēs vnda terram inter aperit fluctus. *I*bi quā
 sum quisqꝫ corporis roboꝝe ⁊ animi magnitudine pēstaret exptus:
 vires effudit cunctas. *M*agno negotio fuit: naues regere: retinacu
 la tenere: ne coeuntes illiderentur prouidere: quę vastis persepe flu
 cibus interpositis velut turbinum montibus: vix oculis conspici po
 terant. *A*ffuit tandem deus voto iugiter rogatus pie ⁊ flebiliter exo
 ratus. *I*am siue illud *Zēdē* soboles fuerit: vt grēcia persuasit: gemel
 li fratres nauigijs saluātes: siue humores accensi efferrantur: qui cō
 crētā procellosę tempestatis dissolunt caliginem: vt phisici demō
 strant: siue vt christianius reor: sanctus quidam *Eremus* prodeat:
 nauticos exaudiens clamores: naufragis propicioꝝ: accensę candelę
 geminę in pꝛetozie nanis fastigio sub obscura nocte micuere. *Ser*

rimq; sedari cepta ē tēpestas: mare lāguescere: vnde flaccescere: lene
c̄quor: inlar marmoris leuificatuū. Nebulis depulhis: vbi nou? sol
dicin fecit: telluris aspiciūdē flagrātes desiderio: arēne poriundē ar/
dentes cupidine: vipote qui ex imo oceanī emerisissent: ex monstis
marinis subrepti reuixissent: longo cōtendentes obruta: qui maxime
valebant acle oculorū: e sublimi nauis p̄torio speculatores prospe/
ctare se terrā nūciant. Jam mōtiū referūt cacumina: iam syluarū
occinūt virore: statimq; ante oculos septem insulę prodire: nō an/
tea recognite. Vbi omniū refocillatis animis: naufragij memores de/
os piant: z ex ritu pacant religiosius. Nā quibus essent interris: quā
ve oceanī orā tenerent: p̄ pauci dignoscebant: p̄fectus ipse ignora/
bat minime. Illud ad acerbiratem malorūq; cōgelus accesserat: q̄
aqua exhausta tota: epota cuncta ferebat. Quod partim longa nau/
gatione: partim p̄fecti dilargitione contrigisse cōpertū est. Si quidē
peritus ille regionū: locorū nō ignarus: qui quo situ: qua ve celi pla/
ga sc̄ptē ille insulę iacerēt: prudētius calleret: suos cōsolans: nouam
tellarē tridui spatīo ad summū est pollicitus: quieta promittens litto/
ra: vitreos lances se ostensurum ac fluēta spondēs nitida. Qua de re
aquam fere totā viritū diuiserat largioribus metrenis hydrijsq; ca/
pacioibus: vt Moyse ducē siniculosas iudeorū cohortes cōfirmā/
tem: arido diceret in sabulo. Quē spes neq; socios sefellit: z admirā/
dum magis ductorē oibus p̄stitit. Insulę canabillis parent: gēs illa
effera z indomita carnibus vescitur humanis: quos anthropolopha/
gos iure nūcupauerit. Aduersus indos molles scilicet z pavidos bel/
la gerūt assidue ad vsūm carnī: ea captura: ille venatus: populan/
tantur: depredantur: crassantur truculentius indos: deuorāt ibelles:
a suis abstinēt: parcūt canabillis. Quod z inferius ostēdam dilucidē.
Harum prima a meridie paulo attolitur pulchritudine montiū spe/
ctanda: viridium amenitate visenda: ingens arborū frequentia lit/
torū tenuis: vt thessalica tempe. hanc dominicā appellauere in il/
lius dici honorem: quo referunt repertā. Atergo ea relicta in mari/
nolantem perrexere. Nūc enim cum secunda fuisset a dominica na/
uis p̄torio nomen indidere: quā ex more ceremonij adhibitis cru/
ce saluatoris insignitam hispanis regibus ascribere. Vnde renoua

His viribus et auctis: anteluculo discedentes: terram nacti: que a ma/
 rinolante. xxx. milibus abest passuum: longe præstantior admirâtes
 nautas artius tenuit: planicie multa decora: montium inexplicabili
 decentia. Illud narratu dignum et obseruatione pulcherrimum. In/
 gens fluuius e montis effluit vertice. vnde fluentia multa et torren/
 tia rapida fluitant in mare. Qui procul e nauibus miraculuz hoc spe/
 culantur: his a principio dubio fuit: niues ne ille candescerent concre/
 tæ: an vlc tritæ lata facies fuisset: cum eorum tandem inualuerit opi/
 nio: qui vastum esse fluuium persuasissent. Quod mox ab his qui cū
 præsidio armatorum ad perlustrandam insulam exierant: confirma/
 tum est. Fontes videlicet ex celsiore montis suggestu emanantē duo/
 deuginti maioribus fluminibus: veluti brachijs prepotentem multipli/
 cibus: quibus vniuersa irrigatur isula. Quare frōdibus comata: rores
 arboribus vestita: herbis versicoloribus depicta: non auara: nō par/
 ca: tota fertilis et exposita. Fructus in ea maxime inter ceteros præsta/
 biles Asses nominant. napis persimiles figuræ teretis: nisi q paulo
 in maius excreuerint vt pepones. Illud non subticendum q sapo/
 res reddant varios: si vices mutaueris diuersa experire. Cruda de/
 gustata vt in acetarijs solemus: pastinachas referūt: costa castaneas:
 cum suilla carne elixa cucurbitas edere te credes. Quibus si amigda/
 linum lac inieceris: nihil gustaueris mollius: nihil voraueris gulo/
 sius. In omnes artes culinarum vsusq; popinarios aptissima ser/
 cula: varietate iocunda: sapiditate gratissima: vt indeorum mana
 (dest rorem syriacum arbitreris. Nunq; intima corporis non lædant
 neq; vilo accepto incōmodo ventrem grauent: in medicorum consilio
 qui regio salario deducuntur: egrotis et male affectis exhibentur sa/
 lubriter. Porum semina secunda et multisapida ne in nostro orbe de/
 siderarentur: in hispaniam translata sunt. Est præterea secundum se/
 mentis genus: magnitudine lupini: ciceris rotunditate: farina pro/
 dit effracto tenuissimo polline: teritur vt frumentum: panis conficit
 sciti saporis. multis quibus tenuior victus: grana mādētibz. Multa/
 rimi fructes: pira odora abūde: sylvestrib⁹ pomis rami curuari: vni/
 brose syluæ: luci religiosi. Nullā iniuriā semina nouere: lolium viciam

steriles auenas nūqua extimuere Sola portulaca fulcis emergit ino-
xia. Frequētes arbores bābaciferę: tenui obductę lanugine: quibus
addita arte vestes bābacinis persimiles pficiunt. Domus magnificę
arūdīnibus textę crassioribus: conopęa imitatę. Quarū elegātia no-
strozum ora verterūt protinus in admirationē. Ligna affabre extru-
cta voluptatē: rigna examussim elaborata cupidinē auxere. Hęc non
ferro non calybe incidunt: quibus carent: sed lapidibus præacutis li-
gno addito pro manubrio prosternūt arbores: roboꝝ diuidūt: trū-
cos quos vix tergeminis vlnis posses cōplecti: validos findunt. Sēs
truculctioꝝ patiētissima laborū: quā aduersus vmbrales indos pu-
gnare pauloante memorauim⁹. Vidisse hic se oculis testat⁹ Petrus
margarita optimę fidei hispanus: qui in orientem cum præfecto: no-
uaram regionum cupidine allectus perrexerat: indos plures veru-
bus affixos ad luxum gulę assari: super ardentibus prunis: cū multa
cadauera iacerent accruatim: quibus capita exēpta extremaq; corpo-
ris euulsa. Quin illud canaballi non diffitentur: palam hominib⁹ ve-
sci se affirmant. Arcu vtantur in pugna præualido: baculi magnitudi-
ne faciunt sagittas acuto osse ac aurito præfixas: ne in vlnere acceptū
facile eximi posset. Ossa illa tiliarū seruntur esse: ne quid in vsum nō
transcat: truncis humanis denotatis. Sagittarij periti. spiculis pe-
tunt quod intendūt: nūquam errante dextera. Neq; id falso dictum
quib⁹ existimet. insitas ethiopus maritimos in his oris ⁊ insicastes
esse legimus: quod significat ternū ⁊ quaternū oculozum viros: non
quia sic sit: sed q̃ sagittis præcipua vtantur contemplatione. Lana-
ballis statura est supra mediocrē: crassiora ilia: nuda corpora. Maui-
gijs remigant maioribus minoribusq; quę canoa appellant. Mino-
ra habēt plurima vnico ligno excauato. Tintres ea virgili⁹: alij Mo-
noxolas nomināt. Maioꝝa lateribus stutis longitudine pedū octo-
gingta. Extant a mari quātitate palmozū quinq; latitudinis eiusdem.
Pro remis lati aseres: cuiusmodi furnarijs nostris sunt in vfu: pau-
lo tamē breuiiores. Maugant hoc pacto in vicinas insulas: hoc trai-
ciunt remigio: quę moribus plurimuz ⁊ ingenio dissidunt. Interdū
eueheti longius prædandi gratia vsq; ad mille miliaria. Infantes ca-
ptiuos: pueros seruos: exemplis genitalibus: vt capos saginare mo-

ris ē. Exiles ⁊ quos macies retardat alūt ip̄si⁹: vt verueccs: mor op̄i
 ent ⁊ saginati in gulā trāseunt auidiozē: subzepras mulieres: ancillas
 vxozib⁹ addicūt: aut seruāt ad libidinē. Ex quibus si nasci sobolē cōti/
 gerit: Saturni fabella verius: quē poetę filijs saturatū fingunt: vt ca/
 priuos absumūt. Callidi: ingenio faciles: astu sagaces: vt facile in no/
 stras leges viuēdiq; rationē nō magno negotio traduci possint: vbi
 nostrorū mores initiores agnouerint: vitāq; inspexerint ciuiliorem.
 Quare sperat breuē deposituros feritatē: tū edocētib⁹ nostris: tū il/
 lud idē idē iterminātib⁹: nisi ab hominib⁹ abstinuerit: iugū subituros
 ī hispaniā captiuos vinctosq; ituros. Lepores serpētes lacertę maio/
 res: pueniūt. Canes itē qb⁹ nullus oblatratus: qb⁹ nulla rabies: habēt
 quāplurimos. Idis aspina dñis: vbi homo cib⁹ desierit: semitostis di/
 stēdunt. Aues diuersi generis: psittacoz copia mira. Canaballis quos
 tenere diximus has septē insulas: mores non dissimiles: par studiū;
 p̄cedandi: eadē feritas in indos: populis alioquin frequētes: odora/
 tis abundāt arboribus: quē incolis incognitę: a nostris vix plane de/
 prehēse: qui mediterranea non lustrarunt: qui adhuc in mōtana non
 perrexerūt. Has cū maiestati Regū ascripsissent insulam feracissimā
 sanctę Marię Sadalupe: quē ī bethica hispania celebris ē: aspica/
 to nomīne nūcupanere. Duꝝ ibi septē dies tōmorant: profugi multi e
 canaballis: captiuēq; mulieres ad nāues cōfugiūt. Qui hūmaniter su
 scepi: cibus largiter referti: deos sibi affuisse credebant. Cūq; ad redi
 tū in canaballos hortant: ab hispanis: amplexari malos: pedibus ad/
 uoluti obsecrabāt. Zachymis vbertim fluētib⁹ deprecabant: ne rur
 sus ī manus canaballoorū tanquā pecora detruderent dilanianda. E
 canaballis capri perpauci: cursu enim pernices: fallaces: locis p̄cte/
 rea natura munitissimis nros p̄tēbant. Hinc ozietē versus: indorū
 insule cernunt in mari indico sparę: supra centū octoginta a lēua ad
 sinum arabicum deflexę. Has esse arabum insulas potius existima/
 uerim: cum. L. J. Dlinij: tum aliorū testimonio certissimo: quibus mo/
 res placidi mites ⁊ obnoxij. Insule nauigatione superioris anni ex/
 plore: canaballoorum incursionibus expositę: vt e canaballis vnus
 aut alter Indorū agmē persepe vertat in fugam. Tanto timore in/
 dus corripitur: vt vinctos etiā: si quos habeāt magnopere refozini/

dent. Sadalupa relicta quarto idus nouēbris nocte discussa ingruēs
velis v̄etus: sinu patefacto carbasuz Mauidataz versus detulit. Quo
in loco superiore anno hispani a p̄fecto fuerant relictī: qui arcē tue/
rentur munitissimā: qui cōmercia cum insularibus inirēt: qui docēdo
de docēdoq; populos redderēt mitiores: Ubi sol nou⁹ diē fecit: mul/
tē insulē dētegūtur: quas adire in cōsilio nō fuit. Uerū cum ad. xviij.
kalēdas decembres canaballica quēdā se obrulisset āte oculos: situ sa/
cieq; spectabili inuitans nauigantes: placuit portū occupare: cū lau/
rancolē quoq; z rubec apparuissent procul. Immissa ē scapha explo/
ratoria naucula: vt quē insulanis lingua: quē leges: que mores ino/
tescerent. Mauclerius cū aliquibus armatis nauculē p̄fecit. Is dum
eam portus inadere partē studet: qua sex casulē patebāt: barbaroz
Lanoaz spectāt pone: ex alto remigantē ad casulas recta. Illi vbi p/
pius accedūt: peregrinā classē mirati: malos p̄ceriores: ppugna/
cula ardua obstupescētes: operi intendunt ar dētius: incumbūt remis
enixius: inspecta mox naucula cum armatis: insidias rati: prozam in/
propiora insulē vertunt illico. Mauclerius irrupit subito: viam ad ter/
ram intercludit: pugnā inserūt canaballi: certāt acriter: duos sauciāt
e nostris: altero ad quattuor dieculas extincto: male affecto altero:
clypeo effracto: quē habuit pro salute. Uex posteaquā flecti canabal/
li deditiois p̄ditionibus nō possunt: amicitie signa auersant. Lupie/
bat enīz nauclerius viuos ducere: irruit ille hostilius. In canoā irrū/
pit hiantibus rimis nauigiū dissoluitur. Barbari qui trēs erant: cum
duabus mulieribus solis z indo vnico captiuo (hunc eim ex vicinis
subreptū insulis ducebāt) nibilo secius nando salutē petūt. Adnatāt
enīz volabiliter: fluitāt agiliter: capri tādē ducunt ad p̄fectū. Quoꝝ
vnus septē vulneribus p̄fossus: z cui viscera exerta foris fecus p̄dibāt:
cum sanari nō posse crederet: in mare p̄ijcit. Ille summa ebulliens
ī vnda: elato pede altero: sinistra socillāte: intestina ad littora remea/
bat animosius. Quē res magnum indīs inincussit timorem: qui in/
terp̄etes ducebantur. Formidabant enim ne verſi pelles canabal/
li arrepta fuga: molirentſeūiora. Quare illos e medio tollēdos obſti/
nate censebant. Capitur ergo rursus litore tenuis: vincis manibus
pedib⁹ astrictior: iterum iacitur p̄ceps. Adnabat ardentius: barba/

rus tamen ille ingentis spiritus: donec crebris perforatus sagittis spiritum efflauit: vix mox longius spaciū intercesserat: currere canaballi quāplures visu horribiles: colore atro: aspectu truci: rubrica intincti: varijs illis coloribus ad ferocitatem: capitis parte altera detrita: nigro capillo: altera promisso et extento. Et quibus captiui item plures ad naues tanquā ad aras confugere: multa detruculentia et feritate canaballozum conuesti. In octidie eius diei decedentes ab hac insula quam Crucem sanctam appellant alijs posthabitis quāplurimis: sex dierum nauigatione ad indos delati: insulam quādam magni ambitu portuosam: cui cognomen Joānes baptista: regno hispano addidere. Cum renascente nouo sole die postero in eam insulam se recepere: in qua christianos superiore anno enarrauimus dimissos a prefecto: dum remearet ad reges in hispanias. Huius dum oras legunt: forte in portū obiter incidere: qui moti subiacet celebri. Quos christi nūcupatur: a christianis sexaginta ferme milibus distas passuum. Octo ergo dierū nauigatione duz singula rimant: christianorum portum attingūt: voluptate inenarrabili: desiderio inexplicabili. Lupiebant eiz suos in primis repperire incolumes: mox indorum cōmertia et mores auribus excipere: sed longe secius accidit quā sperabat. In portū enī ingressis ad noctē prouectā: cū nemo e xpianis: qui in litore arcē tenebāt dato signo respondisset: meror oīs et dolor subiit acerbissim⁹: suspicantib⁹ id quod erat: extinctos videlicet socios funditus quos ibi reliquerant. In tanta acerbitate et formidolosa suspitione circa .x. noctis horā Indorū canoa quēda et litore soluit: ad naues expeditior. Ossechauar aduectus cū aliquibus primoribus. Is enī nauigatione altera: prefectum in ira obseruabat amicitia: festini currere gratum regi Soathanario hispanorū aduētū explicat: iucundū indis christianoꝝ reditū ostendūt: hilaratos populos significāt: nutu gestuq; expectata pręferunt gaudia: concentu suauī: qui tenui et minuta voce ciebatur animos demulcēte. Soathanario enī regi prefect⁹ abiens hispanos cōmendauerat vnice: cōciliauerat intime. Quocirca statim nauticula exponit actuaria: quę indos confirmaret: quos remulcāret ad p̄torā. Illi dubia mēte accedere abnuūt p̄pius: nō se prius nauib⁹ credituri: quā prefect⁹ agnito oculisq; fidelibus inspecto. Data lo-

quēdi facultate primū ille de Soathanario īterrogat familiari⁹: mox
qd de xpianis actū pquirīt cupidi⁹. Respōdēt Soathanariū egrora/
re fauciū: xpianos enecatos oīs. Et cū dictis regia munera p̄soluunt
ex auro puro gucturnia duo: quibus aqua ī diuitiū abacis seruat. De
genere mortis n̄hil ea nocte extorqueri: quē causa necis deduci pla/
ne ab his nō potuit. Quib⁹ domitiōe festinata ad regē reuersis: alij
post diluculū ex Soathanarij interiorib⁹ domesticis: qui ad p̄fectū
salutandū acceſſerāt: necis causaz aperiūt. Interfectos scilicet hispa/
nos a Soanabo rege valido ⁊ p̄potēti. Is enīz factiosus erat: ingenio
vari⁹: cūctis formidolosus: ⁊ qui ī xpianoz cedē. Marian quoq; re/
gē quēdā sibi sociū facinoris ascuerat. Quo indiscrimine Soathanā
rius dñi partib⁹ n̄forū faueret enīxi⁹: vulnus exceperat violētius in
brachio. Belli causa odiozq; irritamēta libido fuit in mulieres īdoz
ardēti⁹. Iſtā cū hispani singuli quinas haberēt ī delitijs: sobolis vt ar/
bitroz gratia: patiēterq; illud nullo pacto mariti ⁊ p̄pinq; ferre pos/
sent: cōspirātes barbari ad vindictā cōtumelię abolendāq; iniuriam
(nullū eīz gen⁹ animatū expers zelotypię) numerosa multitudine chri/
stianos sunt adorti. Qui cū stipata illozū agmina diutius nequissent
sustinere vsq; ad vltimū strenue dimicātes tādem misere obrūtant.
Quē res itū Soathanarij verbis ē agnita: itū cadauera ip̄a decē hispa/
nozū a n̄ris inuēta declarauere: misera macie deformata: puluere ob/
lita ⁊ fēda sanguie: truci aspectu decolorata. Tres eīz fere mēses sub
diuo iacere neglecta sine tumulto. Deplozati socij ⁊ p̄clamatī: qui di/
gnosci deformitate nō poterāt: manes expiati solēnibus feralis thala/
mi: christianozum ritu terra cōdunt. Iſdis peractis ad visendum regē
qui ferme a mari decē milibus passuū se cōtinebat: p̄fectus die ter/
tio intendit animum: centumq; hispanis nobiliozibus comitatus: in
eam partem descendit: qua villula effumabat: culmina p̄spiciēbātur
plurima tubicinibus dispositis: tympanistis adhibitis: acie instructa
īde in regiam deducuntur: c̄cipiuntur regali luxu promozē. Intro/
mittuntur ab his: quibus id curę mandatum erat. Soathanarium sa/
lutarē lecto p̄fili facere ad bambacinę rētis similitudinē affabre elabo/
rato. Amicitij pignora ⁊ amoris fēdera vtriq; habita: iam hispanoz
gaudet p̄ſentia: beniuolētia reintegrata: amicitia p̄firmata christia/

nostrum obitum refert miserrime: explicat dolenter: enarrat afflictis. Regum aperit furores: turmas indicat hostium valentiores: periculum ostendit: vulnus detegit quod acceperat. Ubi loquendi finem fecit e regali surgit lectulo: bullam oclponit quaz fronte auream gestabat: prefecto / q3 illam admoit sedulo. Coronam quoq3 bambacinam illius ingerit capiti e suo detractam: balteos supra duodecim mira arte fulgentes: non / nulli enim auri crustulis distinguebantur bambacio intertexto artificio miro. Addidit ad munificentiam cucurbitas plures auro multo oppletas: quale ex aurifodinis legitur: que besse duodecim superabant. Cum bes quilibet: ut trapezitarum mese referunt: octo uncias contineat. Tot muneribus ornatus prefectus: et donis a Soathanario refertus tunicam interualam aphyricana arte consutam nobilibus coloribus variegatam facta versura induit insigniter. Balluuium quoq3 latissimi spatij ex aurichalco quo manus lauantur: anulos stagnicos complures: postremo beatę virginis maris reuerenter explicat imaginem: quam religiosius adorandam esse docet. Eodem exemplo indi auro plurimo onerati ad accipienda munera hispanos hortantur. Non enim omnibus licebat sine discrimine bona ab indis accipere: nisi his qui etiam inuicem rependerent: minuta videlicet munera sibulas: vitrea opera: sonabula cinea: qualia pedibus alligantur tinnientiū accipitru: his enim mirifice ethiopes atq3 arabes capiuntur: et quibus merces commutari solitos legimus in historijs. Quo fit ut vilissimis munusculis dilargitis hispani eodie supra .xxx. besse auri repozarent. Indis ceneorum vilitatem: nostris auri cum aurichalco permutatione inuicez irridentibus. cum pro singulis ceneis bullis imensaz auri quantitate indi persoluisent. Neq3 id cuiquam mirum fuerit: cum raritudo pretij pariat. Adlegium inquit ille apud indos pipere est preciosius: quo nihil vilius in pretiis nostris. Dum hec agunt regis vxor post Soathanarium cum puellis duodecim: que nude erant: nullo corporis tegmento singula admirabatur: amicis et familiaribus e more in terra prostratis. Nequid vero ad regalem pompam defuisse crederet: limina Soathanari egredit: ibi dispositis sedibus cum prefecto manet familiaris: et ecce euocato indo interprete a prefecto iubet: qui regem causas perfectionis edoceret: hispanos ea se perfectos gratia in regiones peregrinas: ut docendo edocendoq3 mitiores

eas redderēt: insulas ī ditionē hispanorū regū potētiorū redigerent.
Soathanariū tamē regē ante alios seruatuos se amicū ⁊ familiarē.
Hec vbi rex ab indo accipit assurgēs illico terrā pede cōplodit: oculos tollit ad cēlos: vocē cedit ī gentē: ad quā ceteri indi qui fere ibi sepe ceteri puenērāt acclamauere. Quē res maxio nostris timori fuit atq; formidini qui centū aderāt leuiozis armaturę: vt nōnulli capulis manū admouerint: armis oīa agēda suspicari. Rebus pacatis ⁊ fide confirmata Soathanari⁹ ad visendas naues descēdit. Ibi ppugnacula celstiora admiratus: armamēta rimatus: ferramēta cōspicatus: in equos maxime cōiecit oculos: quibus carēt. Ibi plurimi enī deducebant egregij ad cursurā vegeti: ⁊ ad armaturā validi: quib⁹ frena cēlata: ephippia fucata: ⁊ baltei polūmina ornatissima: nō sine indoꝝ tremore formidanda illa spectacula: suspicabant enim carnē humanā illos pascerē. Ibi detozie vbi appulit naui magnifico suscipiē apparatu tympanorum sonitu: cymbalozū tinnitu: bombardarū fulminantiū: igneis globis emicāibus. In puppi duz desiderētationi se prębēt hilarius: pastilli ex saccharo tragemata: ⁊ id genus omne mēsam extruebāt opipare. Regi grauitas inerat vnerabilis: maiestas imperio digna: cū ceteri idi obstupescerēt singula. Ad mediā noctē rege ad suos reuerso: hispani delustranda insula explorādīq; sinibus cogitant. Quare ex eo portu: quē Mauidath pluriū nauīū capacissimū vocāt: ad quindecim vagant miliaria nouoꝝ cupidi locoz. Ibi portus secesserat tutissimus: regalis nuncupat nantarū testimonio qui maria lustrarūt nulli secūdus: pomoz copia spectabilis: naturę situ prestantior. Hinc ad carisodinas beataq; fluēta vltērius euecti: aliū nacti secessuz amenissimū: gratiarū illū salutāt portū. In litore octo diebus a natali salutis exponuntur fluuiō caudal nitidissimo allabēte: ora notabili: regio planitie multa ambiū mōticulis interdū leuiter assurgēs. Aeris tēperies mira: vt vites breuī vinū daturas: triticum germinaturū facile quis posset cōiectari. Nā semina hortētia iacta quinq; dieꝝ spatio prodixisse: hortos repente viruisse: ceptis vberes ⁊ peponib⁹: raphanis ⁊ blitis emeruisse secūdus: speꝝ oīum mirifice auxit. Tellus eīz ⁊ si hortis qui ciuitati primum sunt magis gaudeat: nihil tamē recusat qđ inierceris: nihil accipit: qđ nō multo abūdātius maiorēq; reddat sēnore.

Tantus autē rerū prouērus subito accessit ex seminibus quę hispani
fecerāt: ut ad .xx. ānos obsonia suffectura cēseant. Jā viticulę inferę:
arua .puenere ridentia: iā tenerę spice: iā messes adoleuere aculeatę:
ne quid toto biēnio futuro ad rē frumētariā aut vinalia desideretur.
Selicē hanc insulam dixeris nō iniuria: siue ex arabis siue ex indis illā
fuerit. Quę post genera multa leguminū cinamomū gignit abunde:
qđ metiri antiquis nisi deo pmittēte nō licebat: gīngiber fert: garyo/
philos ramis triū cubitorū: corticē pallido: bābacio fertilis: redolen s
castoreo: muscū nostri appellāt: scūda thure. cuius genera duo indū
sub ruffuz z cādens arabicū tradit dioscorides: reubarbaro clara: re/
medio aduersus oēs ēgritudines p̄sentaneo: raconiā vocat. J̄olīn⁹.
Isteq; tamē tā p̄ciōsa munera benigna tellus parce auareq; mini/
strat: sed affatiz z largiter diffundit: vnde strues ingētes merces ices
fabiles mercatorib⁹ suggerāt. Cerisere arbores plurimę virescūt: lanī
gerē frōdescūt: stragulozū z tomentoꝝ vsibus puitiles. Linarię herbe
multę similes capilis eo fillo vītū incolę: funes vnde p̄trahūt multo
durabiliores: canapīs rēsiorez. Odozatę syluę passiz: plurima icogni
ta: nō āre visa ferebāt. In sūma oīa ea p̄ptū tellurē spōte edere agre
stia tñ quę abūdare ī Badaluppa canaballoꝝ supra edocuimus. Hāc
mitiorē hispani reddēt disciplina seminādi adhibitis colonis: villicis
adductis: q terrā agitēt: q sarculis findāt: aratiōe: rūcatiōe: domestica
excitēt: z si celi īdulgētia stercoꝝatōe nō sit op⁹. Urbi quę pulcherrima
excitat: port⁹ iūgiť īsignis piscib⁹ abūdāt mollissimī saporis: q a medi
cis p̄gustati ēgrotis ad valitudinē misrāt. Lapiunt z alij vasti cor
poris: bouis magnitudie: quos absceis pedib⁹ deuozāt: saporis vitulī
ni: si gustaueris alia dimittes pisciū esculēra. Bellā īsulā nři vocāt: cū
ciuitati J̄sabelle nomē dederit. Hęc cū sit⁹ p̄moditate z celi benignita
te ceteras āteat: ad pauculos ānos pp̄losa erit: colonis frequēs z cele
bris ēdificijs absolutis: muris magnifice: extructis cū quis hispanicaz
p̄rēdet ciuitate. Eo ordie dom⁹ disponūt surgūt mēnia: ut pulchritudi
nē vrbicolis secuz sit p̄stitura recepraculū. Lata via examussiz ou
era mediā ciuitatē diuidit: quā mox alię mltę p̄ trāuersuz secāt ī lat⁹.
arce magnifica. ppugnaculo arduo exurgēte ī littoze. J̄p̄fecti palatia
regia vocāt: cū futurę sit aliqñ fauēte deo: q tot bonozū opifex largitoz

ē optimus: vt reges e gadibus profecti in tā beata regna penetrent:
lōge parua victoria suas insulas viſuri. Zbi nobile templū cōditū est
donis opulentū z muneribus refertū: quē Zsabella regina in dei cul
tū transmiſit ab hispania. Hoc enim prouincię caput futurū esse sta
tuūt. Huc ad nouam ciuitatē incolēdam multi ex hispanis viri nobi
les transire. Inter quos Ozeda z Sorbolan⁹ ingenio clari: prudē
tes rerū multarū experientia. Hos p̄fectus forte in sabęorū misit i
teriora cū expedito comitatu: qui ad Regē Sabā p̄derēt (vt ab in
dis acceperat) p̄diuitē nō longis itineribus distantē. Turiferos sa
bęos eos esse receptū ē: quos hystorię nostratū decātant: z peregrini
referūt ānales. Illud enim tā tritū. Reges a saba veniēt aurū z ibus
deferentes: quibus insula scater vbertiz: z abūdat copiose. Sabęi cū
ditissimi sunt syluarū fertilitate odorifera auri metallis: agroꝝum ri
guis fluminib⁹: mellis cęcęq; p̄uētū. Cum huc intrēdit ozeda pagos
p̄trās: ab indīs vicatim hospitaliter inuitat: vtpote qui viā docerēt
ad regē fidelius: z quē habebant esui afferrēt libētius. Dagoꝝum
p̄ncipes caciques appellati. Deductusq; ab indīs ad auri cuniculos
z diuites arenas: quē ad cētum z decē millaria secesserant: flumina
ibi multa. riuos supra. xxiiij. offendit. dictū mirabile z auditu incre
dibile tam beatis donibus vberē regiōnē. Aurū legitur ex cauata riuī
margine. repente enim aqua ebulliēs emergit: primū scaturit turbi
dior: post pauxillū nītoze recepto grana aurea quē insundo grauiora
residēt pādunē limpidi⁹: drachmę aureę pōderis: maiora minoraue:
e quibus Ozeda ipse colleget plurima. Illud pulcherrimū quod scri
bere puduisset me nisi ex fide fuisset acceptum: percusso claua saxo:
qđ mōti adiacet: p̄osiliſse magnā auri quātitatē: effulsiſse vndiq; au
reas scintillas: fulgoze ienarrabili. Oneratus Ozeda auro multo sca
turiginis benignitate: stupidus gazarū magnitudine: domultionem
parat ad p̄fectū cū nūcijs felicioꝝib⁹: Sorbolano socio cū manu hi
spanoꝝ ad regē cūius causa discesserāt alacrius progrediēte. Zs dū
ad illum asseuerātius festinat: fluuio ingenti aliquātiſper retardatur:
qui hispanię rago ditior: hiberno potentior in nauigabilis fere vide
batur. Hunc cum tranare non posset p̄ualido torrentis impe
tu: accurrere indozum greges vndiq; ex vltiori rips auxilium

familiariter pollicentes. Quae de re solliciti: vada indicant: vias edo-
cent: statimque duas nauiculas imittunt validiores. Excipiunt Dorbola
nus altera: summo cum discrimine: traiectu longo: torrens vehemētiore.
Quae omnia hispana virtus contempsit: dum patriae imperio fludet. ppa-
gando. Comēatū alteri cōmittūt transuehēdiū: ducētis auxiliariis
indis circūnstantibus: cymbā qua hispani gestabātur sublinētib⁹.
Traiecto flumine multis honoribus honestant: ab indis beniuolēti⁹
deducūtur per caciquos affabiles agētes iter. Tūc illis offerent/
bus: eisdē penitus exhilaratis: nihil potius sibi futurū indicantib⁹: q̃
si ea loca ab hispanis habitari atq; excoli viderēt. Cumq; de auri cu-
niculis: deq; argēti origie mirāda narraissent: forte a quodā caciquo
ad aurificinas deducuntur: vbi faber quidam aurū in bracteas minu-
tissimas tenuabat. Lapis enī teres eas excipiebat: politissimo mar-
gine cōspiciuus. diademātū ille mītrarūq; eximīter peritus (his enī
ad capitis luxuriā indoꝝ mulieres vtuntur) p̃p̃grādē ibi laminā
excudit tenuissime. quae cuiusuis vel robustissimi hominis vires gella-
ta superasset. ¶ Sollicitus auraria proderet: eo se recipere non procul
a calula quā opifex incolebat: vbi quattuor spectātur flumina: arenas
aureas voluentia. Hic enī longe vberius q̃ ab Oueda fuerat p̃per-
eum: aurea grana scaturiebant: drachmarū duarū auri: pondere ar-
gentea plurima micabant in fundo. Quod tum celi felicitate accidere
existimo: tum auri vilitate. Auri enī argētiq; vsus apud eos rarissi-
mus: metalli affluētia pretiū minuēte: in diademātū enī solū et mītra-
rū delicias transeant. Mulieres illis placabiles: omnia p̃munia: auari-
tiē nulla suspitio: nō illud flagitiosum: hoc meum hoc tuū. nō alieni
appētus: nō habēdi cupiditas liuore propulsato: idē animus: oībus
mutua beniuolētia: par fides et obseruantia. Radicibus vescunt quae
Māpis simillime: iacto semine nulla cultura spōte. p̃ueniūt. Mulie-
res benignē placidē et igenio faciles. Qd̃ edocueris accipiūt subito: re-
nētq; fideliter. Salutationē beatę virgis a nr̃is edoctę adorāt suppli-
citer. Quib⁹ lingua. p̃mpta et expolita. Nihil mōstraueris qd̃ nō simit-
limū effluerint. Voluptatib⁹ et delitijs vacāt plurimū. Cōpotatiōes
illis et ictatiōes assidue: cū aqua potēt nullo vini vsu. Dormiūt lecto-
bā bacino aut cucurbitino: qui p̃filiis circūagiūt. Unica illis ea volūt

prae hęc sole delitię. *L*āpanarū sonis mirifice capiunt: oblectant exi-
mie: vt vix ab illis dūmōneri possint. ad quas pertractandas pulsant/
dasq; horis fere cōtinuis audius accedūt. *C*orpora cōgruētā mē/
brorum decorēq; suū retinēt colore surruffo. *U*ngues illis elegan-
tes et politī: candēt dētes vt ebur: oculi celsi: macularū varietate: ni-
gricans capillus lenis scilicet et demissus: pressę capite: fronte lata: ra-
ritudine pilorum sterilis barba: viuunt ad prouectiorē etatē: decre-
pitis rara canicies. *M*ulierib⁹ eadē forma atq; corpis statura: pigmē-
tis se colorant et vnguētis fucāt luxuriosius. *M*edicamētī genus ter-
ra ē quę in insula prouenit. rubicā hāc putariz: cōmune illud fomē-
tum oib⁹. *E*o medicamēto ora illinita si longe spectaueris: cructa di-
xeris direpra cute. *M*dane sub diluculū flumine proximo: riuo lōmipi/
do se abluūt decēter. *I*ncertū religiōe an mūditię gratia. *S*estu mol-
liculę: moriōne lasciuiulę: ludūt cū nostris: procantur liberius: modo
nihil turpius tractat: offendunt enim si iocis abutaris. *S*aliunt in
hūc ferme modū. *M*urimę simul quibus diademata et mitrę crines
vinciunt: ex vno persoluūt lūmite: soluto modo: modo gressu segnio-
re. *L*aminę quę digitis gestantur iplicitę inuicē percussę: non in iocū
dum ciunt tinnitū. *A*d quorū sonitū voce non dispari cantu non in-
suauē in molliciē decorę: flexibus tortuosis: exossam et eneruē saltatio-
nē explicant: ordine pulcherrimo: nexu interdū vario atq; in explica-
bili: nulla se alijs pręferēte: cuj omniū qui spectant admiratione. *Z*u-
su debaccharę petulantius et fatigatę procitius: equis gressib⁹ acele-
rantes: voce edita cōtinuatam absoluūt saltationē. *M*ec vbi *S*orobola-
nus explorauit singula: nō diutius: tam bonaz fortunā differens: ver-
so itinere quo ad regē *S*abeorū festinabat: efficaci celeritate pedē rei-
tulit ad pręfectū veluti *M*ercurius opulētior: indicaturus quę de au-
ri fluctib⁹ oculis exceperat: diuitias enarraturus iestimabiles. *Q*ui-
bus acceptis: pręfectus exhilaratus deo *O*p̄t̄imo maximo imprimis
reddit gratias: mox auri partem viritim in suos diuidit: quos tot
bonorū repertoies habuit: quos socios laborum terra mariq; fideli⁹
sibi adiunxerat. *Q*uorū opera hispanorū regna auguste aucta: terre
icognitę dep̄chēse: innumerabiles gētes recepre: quę ad austrū prinē/
bāt extimę: vltra equatoris metas et signiferi seruoies: ppli recogniti

gregatim sparsi sine lege: qui ad christi religionē breui traducentur.
Quare de rebus omnibus & tam præclare gestis præfectus reges mo/
net: cum tã beatīs nuncijs charauellas. xij. remittit in hispanias: intē/
tus ille ciuitati ex truedē: in quibus edificandis incumbens sollicitius:
mira indoꝝum multitudine quotidie in Z̃sabellam nonam ciuitatē
cōfluēte: qui hispaniā gratulātes: officij monumenta & honores illis
prope diuinos exhibent. Magna sane atq; ingens Colūbi præfecti
laus: qui classem primus nostro quo in indicū oceanū deduxit. Ma/
ior Regū excellentium gloria: quozum imperio hæc geruntur. Qui
fidei christianę incūbentes: victoria memorabili: trophæo inexplicabi/
li: hispanias primo: quoz patria est: expūgarūt superbissimo Brana/
te Rege pulso: Bæthicę partē opulentiorē iam pridē occupante: Iu/
dęos item ex his terris quibus late iperitant lōgi⁹ discreuerunt: sup/
fluciosos omnis radicatus extinxerunt. Nunc ad cognoscenda oriētis
littoꝝa ad amplificādam christi religionē christianissimū Reges pro/
pensius intendunt.

Um me tibi viro primario & excellēti iā pridē ita deu-
ueriz: vt studia mētēq; oēs iperio tuo religiosi⁹ subdi-
deriz: ex Hispanijs cū in Siciliā i patriā scilinarē: mox
philosophic & medicie studio i cisalpina gymnasia trā-
slatus. xij. ānos Papie versarer iter totius Italię phi-
losophos illustres: celū nō animuz mutasse me comperi. Inūquā dñi
imago mihi ex imo decidit pectore: nusquā tue mān suetudis vestigia
diuturnitas vlla deluit: ita cordis fibris memorabile nomen tuū ra-
dicitus ihēserat. Alijs regionū pmutatio: noua locozū admiratio: pe-
grinatione diutina memoriā adimit suoz. His p̄cordia i amore fri-
gescere: & qđ idignius recētū familiariū cōmercio: veteres amici aīo
delabūtur. Ego cōtra: quo lōgi⁹ i pegrinas nationes longa viāz iter
capedine sum pgressus: eo tenacior fact⁹: nō modo pietatē i te meā
itēgrā custodiui: vix absentis desiderio: quotidie asseuerātius auxi.
Quo factū ē vt cū tui vidēdi cupidine maxime flagrarē qm̄ adire tur-
bulētissimis bis tēporib⁹ denegat: scripta saltē nostra iussi tua sacra-
tissima limina cōtingere. Accipies igit que nuprime de isulis indie re-
cognitis sub auspicijs regū iuictissimozū: i latinū cū verterē: cordatis-
simo Ludouico Sforzie mediolanēsiū Duci iclyto dedicauerā. In
quibus si quid pperā enarratū: aut dictū circūcis⁹ fuerit: id nō a no-
bis p̄uaricatū existimabis. Indicis illud viciū: nō nostrū fuit flagi-
tiū. Nā p̄ter ea que accepī: queq; audinī: pmutare aliqd aut adde-
re nō sum ausus. Cū illud maxime i p̄cipio me sollicitasset Colūbū
classis regiē p̄fectū ex Calī vrbe orā soluisse i idicū oceanū: nō nullis
e gadibus discessum affirmātibus. Tu siquid temere scriptū offen-
deris dele: obscuritati lumē adde: siqd vagat⁹ luxuriauerit cohibe:
vmbzā affer; lima tua quā exactissimā noui: i oībus vttere. Ita enim &
me magno onere subeluaneris: & te posteris cōsuluisse nō penitebit.
Vale ex papia Idibus decembribus. MCCCCLXXXIIII.

